

Rijksstraatweg 69
4194 SK Meteren

Postbus 159
4190 CD Geldermalsen

t- (0345) 471393

f- (0345) 471381

info@explosievenopsporing.nl

www.explosievenopsporing.nl

IBAN NL34 RABO 0364 3100 06

K.v.K. Tiel 11047658

**POSITION PAPER
CERTIFICATIEPLICHT OCE
EN DEELGEBIEDEN IN WSCS-OCE**

4VEO-VOO.07650.R

Datum : 16 juni 2014

Status : definitief

Rapportnummer : 4VEO-VOO.07650.R

Vastgesteld door : ledenvergadering

SAMENVATTING

Er bestaat inmiddels ruim 7 jaar ervaring met de opsporing van CE door gecertificeerde bedrijven. Het is daarom een goed moment om terug- en vooruit te kijken naar de reikwijdte en werkingssfeer van het WSCS-OCE en de certificatieplicht in het Arbobesluit. Hierover is de achterliggende maanden binnen de VEO nagedacht. Op basis daarvan zijn door de VEO de volgende standpunten geformuleerd.

1. De certificatieplicht voor OCE in het Arbobesluit geldt nu alleen voor het opsporen van CE. Is er aanleiding om de certificatieplicht uit te breiden met vooronderzoek en PRA?

Deze aanleiding is er zeker! De betekenis van het vooronderzoek en de Projectgebonden Risicoanalyse (PRA) in het opsporingsproces in 'ruime' zin is de achterliggende jaren sterk toegenomen. Juist op basis daarvan wordt besloten of er wel of niet sprake is van een verdachte locatie en hoe de risico's kunnen worden beheerst.

Als de conclusie 'onverdacht' wordt getrokken op basis van een onvolledig of ondeskundig uitgevoerd vooronderzoek, levert dat grote risico's op voor arbeidsomstandigheden en openbare orde & veiligheid. Hetzelfde geldt voor de PRA, waarin de risico's van CE in de (water)bodem in relatie tot het toekomstige gebruik worden beoordeeld.

Het uitvoeren van een vooronderzoek en PRA vereist een multidisciplinaire en methodische aanpak, waarin de risico's integraal, deskundig en gefundeerd worden afgewogen. Het WSCS-OCE voorziet in de onderzoeksmethode daarvoor. Door de certificatieplicht uit te breiden met vooronderzoek en PRA wordt een adequate uitvoering van dit onderzoek geborgd. Dat is in het belang van de openbare orde en (arbo)veiligheid en doelmatige aanpak van het CE vraagstuk.

2. Is er aanleiding om een apart deelgebied in te stellen voor vooronderzoek en PRA, zodat deze werkzaamheid afzonderlijk gecertificeerd kan worden?

Het WSCS-OCE kent momenteel twee deelgebieden, namelijk deelgebied A Opsporing en Deelgebied B Civieltechnische ondersteuning. Gezien de ontwikkelingen in het 'opsporingsproces' de achterliggende jaren, is het een goed moment en overigens ook goed mogelijk om een apart deelgebied te maken voor vooronderzoek en PRA. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan de ontwikkelingen in de markt en dat zal ruimte geven aan specialismenvorming in het werkveld en uiteindelijk bijdragen aan de kwaliteit van de uitvoering van werkzaamheden binnen het OCE werkveld.

Lees de position paper voor meer achtergrondinformatie en een onderbouwing van dit standpunt.

De VEO zal deze position paper aanbieden aan het Ministerie van SZW met het verzoek om de certificatieplicht in het Arbobesluit te verbreden met vooronderzoek en PRA.

Aan het Centraal College van Deskundigen OCE zal worden voorgesteld om in een volgende wijzigingsronde een apart deelgebied in te stellen voor vooronderzoek en PRA.

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING	2
1. INLEIDING.....	4
2. HUIDIGE SITUATIE: DEELGEBIEDEN EN CERTIFICATIEPLICHT.....	5
3. CERTIFICATIEPLICHT VOOR VOORONDERZOEK EN PRA?.....	6
3.1. INLEIDING OP DE VRAAGSTELLING	6
3.2. OVERWEGINGEN RONDOM DE WETTELIJKE CERTIFICATIEPLICHT.....	7
3.3. CONCLUSIE: LEEMTE IN DE REGELGEVING.....	8
4. HEROVERWEGING INDELING WSCS-OCE IN DEELGEBIEDEN.....	10
4.1. INLEIDING OP DE VRAAGSTELLING	10
4.2. ENKELE OVERWEGINGEN RONDOM VERDERE OPSPLITSING IN DEELGEBIEDEN.....	10
4.3. CONCLUSIE.....	12
5. VERVOLGACTIES	13

1. INLEIDING

Voor het opsporen van Conventionele Explosieven (hierna CE) geldt sinds 2007 een certificatieplicht op grond van het Arbobesluit. De overheid heeft voor deze wettelijke certificatieplicht gekozen vanwege de veiligheidsrisico's die zijn verbonden aan het opsporen van CE en het (maatschappelijke) belang dat wordt gehecht aan de veiligheid en kwaliteit van de uitvoering van deze werkzaamheden.

Certificatie vindt plaats volgens het Werkveldspecifiek certificatieschema voor het Systeemcertificaat Opsporen Conventionele Explosieven (hierna WSCS-OCE). Het WSCS-OCE is het normdocument voor het opsporen van CE, alsook voor het zogenoemde vooronderzoek. In de wijzigingsversie¹ van dit certificatieschema, die thans ter beoordeling voorligt bij het Ministerie van SZW, is in aanvulling daarop ook de methode van de Projectgebonden Risicoanalyse (hierna PRA) beschreven.

Het werkveld van het opsporen van CE heeft de achterliggende ruim 7 jaar een sterke ontwikkeling doorgemaakt. Naast de vele technische en procesmatige ontwikkelingen, heeft de integratie van vooronderzoek, risicoanalyse en het opsporen van CE in het totale bouwproces een grote vlucht genomen. Het WSCS-OCE speelt daarin als hét normdocument voor dit werkveld en belangrijke rol.

Het is daarom een goed moment om terug- en vooruit te kijken naar de reikwijdte en werkingssfeer van het WSCS-OCE. Concreet is de achterliggende maanden binnen de VEO nagedacht over de volgende twee hoofdvragen (volgens het eind 2013 vastgestelde Activiteitenprogramma voor 2014).

- 1. De certificatieplicht voor OCE in het Arbobesluit geldt nu alleen voor het opsporen van CE. Is er aanleiding om de certificatieplicht uit te breiden met het vooronderzoek en de PRA?**
- 2. Is er aanleiding om een apart deelgebied in te stellen voor vooronderzoek en PRA, zodat deze werkzaamheid afzonderlijk gecertificeerd kan worden?**

Deze position paper beschrijft het standpunt van de VEO ter zake bovenvermelde vragen. De position paper is -naast opiniërend- ook informatief, met name betreffende de vraag wat nu precies de huidige situatie is betreffende de wettelijke certificatieplicht voor OCE. In de praktijk blijkt namelijk dat daarover regelmatig vragen en misverstanden bestaan.

De opbouw van deze position paper is als volgt. Hoofdstuk 2 bevat een situatieschets van de huidige situatie rondom de twee hoofdvragen. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de certificatieplicht en hoofdstuk 4 gaat over de indeling in deelgebieden. Hoofdstuk 5 doet enkele voorstellen voor het verdere vervolg.

---

¹ In 2013 is de huidige versie van het WSCS-OCE geëvalueerd en naar aanleiding daarvan zijn door VEO diverse verbetervoorstellen gedaan aan het Centraal College van Deskundigen OCE, die zijn verwerkt in de thans voorliggende wijzigingsversie van het certificatieschema die naar verwachting uiterlijk per 2015 van kracht zal worden.

2. HUIDIGE SITUATIE: DEELGEBIEDEN EN CERTIFICATIEPLICHT

Het WSCS-OCE kent momenteel twee deelgebieden, namelijk deelgebied A (opsporing) en deelgebied B (civieltechnische ondersteuning; gewijzigde term wijzigingsversie WSCS-OCE, 2014).

Op grond van artikel 4.10 van het Arbobesluit geldt een certificatieplicht voor het opsporen van CE. De reikwijdte van deze certificatieplicht volgt uit de wettelijke definitie van het begrip opsporen. In artikel 4.10, eerste lid onder b, van het Arbobesluit is de volgende definitie opgenomen:

het detecteren, lokaliseren, laagsgewijs ontgraven, identificeren, tijdelijk veiligstellen van de situatie en overdragen.

Hieruit volgt dat alleen het opsporen valt onder de certificatieplicht zoals bedoeld in het Arbobesluit. Als we dit relateren aan de deelgebieden in het WSCS-OCE geeft dat het volgende beeld.

Deelgebied B (civieltechnische ondersteuning) heeft geheel betrekking op het opsporen van CE zoals bedoeld in de definitie in het Arbobesluit. Het betreft dan in het bijzonder de inzet van materieel bij het benaderen en meer concreet met name het laagsgewijs ontgraven en de munitiescheidingsinstallatie (zie paragrafen 6.6.5 en 6.6.6. van het WSCS-OCE).

Deelgebied A (opsporen) omvat naast het opsporen ook het vooronderzoek en de Projectgebonden Risicoanalyse (PRA). Het vooronderzoek is altijd al onderdeel geweest van het certificatieschema². In de thans voorliggende wijzigingsversie 2014 is verder ook de methode van de Projectgebonden Risicoanalyse (PRA) opgenomen in het certificatieschema.

Het WSCS-OCE bevat dus een wettelijk verplicht deel (opsporen) en een niet wettelijk verplicht deel (vooronderzoek en PRA). Met andere woorden: voor het opsporen van CE moet volgens het Arbobesluit altijd een gecertificeerd bedrijf worden ingeschakeld. Voor het vooronderzoek en de PRA is dat op grond van het Arbobesluit niet verplicht.

In onderstaande figuur staat de indeling van het WSCS-OCE in deelgebieden en de relatie met de wettelijke certificatieplicht in het Arbobesluit schematisch weergegeven.

Toepassingsgebied	WSCS-OCE		
	Vooronderzoek	Projectgebonden risicoanalyse	Opsporing
Deelgebieden	Deelgebied A		
			Deelgebied B
Certificatieplicht	Nee		Ja

² Ook in de voorganger van het WSCS-OCE de Beoordelingsrichtlijn Opsporen Conventionele Explosieven (BRL-OCE).

3. CERTIFICATIEPLICHT VOOR VOORONDERZOEK EN PRA?

3.1. Inleiding op de vraagstelling

Terugkijkend kan de vraag worden gesteld waarom opsporen wél en vooronderzoek géén onderdeel is van de wettelijke certificatieplicht. Voor het antwoord op deze vraag is eerst nodig om inzicht te hebben in de (overigens relatief korte) historische ontwikkeling van de regelgeving in dit werkveld.

Tot omstreeks 2000 was zowel het opsporen als opruimen van CE een taak van de Explosieven Opruimingsdiensten van het Ministerie van Defensie. Sindsdien mag het opsporen van CE ook door gespecialiseerde en gecertificeerde private bedrijven worden uitgevoerd. Het ruimen en vernietigen van CE is nog voorbehouden aan Defensie. Mede door deze 'privatisering' ontstond er behoefte aan normalisatie en regelgeving gericht op de kwaliteit en veiligheid van het opsporen van CE. Na afstemming tussen de branche, Defensie en de andere betrokken Ministeries heeft dit uiteindelijk geresulteerd in de certificatieplicht in het Arbobesluit³.

In de toenmalige BRL-OCE⁴ is ook direct een beschrijving van de methode voor het uitvoeren van het vooronderzoek opgenomen. Dat werd toen al een essentieel onderdeel van het opsporingsproces in 'ruime zin' gevonden, omdat een goed vooronderzoek de onmisbare basis vormt voor de (kwaliteit en veiligheid van de) daadwerkelijke opsporing van CE en het 'vrijgeven' van verdachte gebieden.

Destijds was echter de staande praktijk dat gemeenten deels zelf het vooronderzoek uitvoerden, met name het archiefonderzoek. Daarom is er door de betrokken ministeries toen voor gekozen om het vooronderzoek niet onder de certificatieplicht te brengen. In de nota van toelichting⁵ op de wijziging van het Arbobesluit ter zake OCE staat daarover dat gemeenten zelf het vooronderzoek mogen uitvoeren, maar als vervolgens de opdracht wordt verleend om het vermoede explosief op te sporen, zal het voor deelgebied A gecertificeerde bedrijf vooraf moeten controleren of het vooronderzoek deugdelijk is geweest.

De achterliggende jaren heeft het vooronderzoek naar de mogelijke aanwezigheid van CE een forse vlucht genomen, mede door de toenemende intensivering van ruimtelijke ontwikkelingen. Vroegtijdig vooronderzoek doen naar de mogelijke aanwezigheid van CE is allereerst in het belang van de veiligheid, maar ook om te voorkomen dat partijen tijdens de uitvoering van projecten onverwachts met CE worden geconfronteerd, met alle risico's en (extra) kosten van dien.

De betekenis van het vooronderzoek is de achterliggende jaren sterk toegenomen. Door aanvullende onderzoeksmethoden, kennisontwikkeling en de betere ontsluiting van bronnenmateriaal uit de Tweede Wereldoorlog, kan de afbakening van verdachte gebieden tegenwoordig gerichter plaatsvinden. De gewijzigde methode vooronderzoek, zoals in 2012 in het WSCS-OCE is opgenomen, heeft hieraan een belangrijke bijdrage geleverd.

³ Zie voor meer informatie hierover bijvoorbeeld het overzichtsartikel in de Leidraad Bodembescherming (3920 Explosieven, 2007, Arjan Hol), zoals ook te vinden op www.explosievenopsporing.nl.

⁴ Beoordelingsrichtlijn Opsporen Conventionele Explosieven 2007 (voorganger van het WSCS-OCE).

⁵ Zie hiervoor de nota van toelichting op het Besluit van 7 maart 2006 tot wijziging van het Arbeidsomstandighedenbesluit (opsporen van conventionele explosieven en enige andere wijzigingen) (Staatsblad 2006, nummer 142, paragraaf 2.1).

Het vooronderzoek heeft hierdoor een prominentere plaats gekregen in het 'opsporingsproces' in ruime zin. Dat geldt ook voor de zogenoemde Projectgebonden Risicoanalyse (PRA)⁶. De PRA heeft tot doel om de risico's van de mogelijke CE te beoordelen in relatie tot het toekomstige gebruik. De PRA wordt steeds belangrijker omdat een risicobeoordeling tegenwoordig vaak de basis vormt voor de vraag of er aanleiding is om over te gaan tot het opsporen van vermoede CE in verdacht gebied.

3.2. Overwegingen rondom de wettelijke certificatieplicht

Allereerst is van belang om te begrijpen dat het Arbobesluit niet regelt wanneer CE moeten worden opgespoord. In de arboregelgeving is voorgeschreven dat, als er CE wordt opgespoord, dit door een OCE gecertificeerd bedrijf moet gebeuren. Daar zit in theorie nog weleens een discussiepunt, namelijk dat de certificatieplicht in 'enge' zin alleen geldt als het bedrijf (lees werkgever) de intentie heeft om CE op te sporen. In de praktijk wordt dit zo uitgelegd dat als er (typische) 'opsporingshandelingen' worden verricht, daarop de certificatieplicht van toepassing is.

Er geldt geen expliciete wettelijke verplichting om vooronderzoek te doen naar de mogelijke aanwezigheid van CE, zoals bijvoorbeeld wel voor bepaalde vormen van milieukundige bodemverontreiniging het geval is. Uit de Arbowet volgt echter wel de verplichting om als werkgever de risico's van het werk vooraf te inventariseren en te evalueren. Deze zogenoemde risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) is zeker voor bouwgerelateerde activiteiten (werkzaamheden in of op de [water]bodem) projectgebonden.

Indien er voorafgaand aan werkzaamheden in een bepaald gebied een redelijk vermoeden bestaat op het aantreffen van CE, zal dit daarom door de werkgever(s) die in dat gebied aan de slag gaat / gaan eerst nader onderzocht moeten worden. Kortom, in die gevallen zal er een vooronderzoek naar de mogelijke aanwezigheid van CE uitgevoerd moeten worden. De Inspectie SZW, die is belast met toezicht en handhaving van de arbowet- en regelgeving, ziet daarop actief toe en treedt zo nodig handhavend op (bijvoorbeeld door het werk stil te leggen)⁷.

Als er sprake is van verdacht gebied moet er om dezelfde reden opgespoord worden, tenzij uit een PRA blijkt dat er gelet op het toekomstige gebruik (inclusief de realisatiefase) geen risico is op het tot werking komen van de CE. Zoals gezegd volgt dat indirect uit de arbowetgeving, maar er is geen bijzondere wettelijke verplichting tot opsporen⁸.

De arbowet- en regelgeving richt zich niet alleen tot de werkgever (de bouwaannemer). Op grond van de zogenoemde bouwprocesbepalingen in het Arbobesluit⁹ moet de opdrachtgever van een civieltechnisch werk of een bouwwerk het mogelijk maken dat de aannemer die het werk uitvoert dat op een veilige manier kan doen.

---

⁶ De methode voor de PRA is opgenomen in de thans in voorbereiding zijnde wijzigingsversie van het WSCS-OCE.

⁷ Zie bijvoorbeeld de factsheet van Inspectie SZW met de titel "Verontreinigde grond Bouw 2012-2013; Resultaten van inspecties op locaties en bij opdrachtgevers" (Inspectie SZW, oktober 2013).

⁸ Zoals voor milieukundige bodemverontreiniging de saneringsplicht in de Wet bodembescherming.

⁹ Arbobesluit, hoofdstuk 2, Afdeling 5 (artikelen 2.23 tot en met 2.351 en bijbehorende definities in artikel 1.1.2).

Bij het ontwerpen van het werk moeten de risico's in beeld worden gebracht (V&G voorbereidingsfase). Daaronder valt ook het verstrekken van informatie over de mogelijke aanwezigheid van CE in de (water)bodem. De Inspectie SZW ziet ook hierop toe en zal de opdrachtgever indien aan de orde aanspreken op zijn verantwoordelijkheid en zo nodig handhavend optreden.

Uit het voorgaande blijkt dat de 'adressering' van de arboregels in de context van OCE dus vrij complex is. Er geldt weliswaar geen specifieke onderzoeksplicht, maar opdrachtgevers en de (hoofd)bouwaannemer moeten de risico's van CE vooraf beoordelen. Als er een vermoeden is op de aanwezigheid van CE zal er dus een vooronderzoek moeten worden uitgevoerd en zo nodig een PRA.

De opdrachtgever of (hoofd)bouwaannemer is formeel niet verplicht om voor het vooronderzoek en de PRA een gecertificeerd bedrijf in te schakelen. In beginsel mag iedereen een vooronderzoek uitvoeren. De betrokkene is er echter wel verantwoordelijk dat hij aantoonbaar een deskundige inschakelt en heeft er ook verder alle belang bij dat dit onderzoek goed wordt uitgevoerd en dat hijzelf en ook derde instanties op de resultaten kan vertrouwen. Dat is overigens de reden dat veel opdrachtgevers er voor kiezen om een WSCS-OCE gecertificeerd bedrijf in te schakelen, ook voor het vooronderzoek en de PRA. Voorbeelden daarvan zijn veel gemeenten, Pro Rail en Rijkswaterstaat¹⁰.

Zodra er CE wordt opgespoord, moet hiervoor wel een volgens het WSCS-OCE gecertificeerd bedrijf worden ingeschakeld. Het vooronderzoek is daarvoor de basis. Het opsporingsbedrijf toetst het vooronderzoek. Ook dat is een reden om het vooronderzoek door een gecertificeerd bedrijf te laten uitvoeren.

Ook de gemeente kan met het oog op openbare orde en veiligheid bij bepaalde (bouw)initiatieven belang hechten aan een onderzoek naar CE. Omdat een expliciet wettelijk kader ontbreekt, zal de gemeente zich daarbij beroepen op algemene wettelijke bepalingen zoals die in de Gemeentewet. Dat het opsporen van CE een zaak van 'openbare orde en veiligheid' is blijkt ook uit de intensieve betrokkenheid van de gemeente bij vooronderzoek en opsporing. Volgens het WSCS-OCE keurt de gemeente als mede bevoegd gezag het projectplan van de opsporing goed.

3.3. Conclusie: leemte in de regelgeving

Het feit dat er wel bijzondere regelgeving is voor de opsporingsfase van CE, maar niet voor het vooronderzoek en de PRA, is een leemte ('blinde vlek') in de regelgeving.

Juist op basis van het vooronderzoek wordt immers besloten of er wel of niet sprake is van een verdachte locatie. Als de conclusie 'onverdacht' wordt getrokken op basis van een onvolledig of ondeskundig uitgevoerd vooronderzoek, levert dat grote risico's op voor arbeidsomstandigheden en openbare orde & veiligheid.

---

¹⁰ Zie bijvoorbeeld het recente Kader OCE van Rijkswaterstaat (september 2013) en de VNG Handreiking voor gemeenten bij het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog (VNG, SGB0 5812, 2005).

Hetzelfde geldt voor de PRA. De beoordeling van de risico's van CE in de (water)bodem in relatie tot het toekomstige gebruik vereist een multidisciplinaire en methodische aanpak, waarin de risico's integraal, deskundig en gefundeerd worden afgewogen.

Het WSCS-OCE voorziet in de methode voor vooronderzoek en PRA. Bij uitvoering van vooronderzoek en PRA door volgens het WSCS-OCE gecertificeerde bedrijven mogen opdrachtgever en bevoegd gezag er op vertrouwen dat de onderzoeksmethoden juist zijn toegepast.

De 'blinde vlek' (geen certificatieplicht vooronderzoek en PRA) in de regelgeving is pregnanter nu het vooronderzoek en de PRA juist een steeds belangrijker rol gaan spelen in het opsporingsproces in ruime zin. Op basis van de resultaten van het vooronderzoek en PRA worden door opdrachtgevers en de gemeente als bevoegd gezag keuzes gemaakt rondom wel of juist niet opsporen. Het is van groot belang dat daarbij de onderzoeksmethoden zoals beschreven in het WSCS-OCE worden toegepast door hiervoor aantoonbaar deskundige en toegeruste bedrijven.

Het is hierom dat de VEO er voor pleit om de wettelijke certificatieplicht uit te breiden met vooronderzoek en PRA. Dat kan door ook het vooronderzoek en de PRA onder de certificatieplicht zoals bedoeld in artikel 4.10 van het Arbobesluit te brengen.

Daarmee is overigens nog niet expliciet geregeld wanneer een dergelijk onderzoek moet plaatsvinden. De vraag is of dit nodig is, gezien de reeds bestaande wettelijke kaders in de arbowet- en regelgeving en de mogelijkheid van de gemeente om een dergelijk onderzoek te verlangen. Wel is dan nodig dat dit stelsel van wettelijke eisen in relatie tot CE van overheidswege nog een keer goed wordt toegelicht. Zie hiervoor ook de resultaten van het recente inspectieproject van Inspectie SZW¹¹.

---

¹¹ Factsheet van Inspectie SZW met de titel "Verontreinigde grond Bouw 2012-2013; Resultaten van inspecties op locaties en bij opdrachtgevers" (Inspectie SZW, oktober 2013).

4. HEROVERWEGING INDELING WSCS-OCE IN DEELGEBIEDEN

4.1. Inleiding op de vraagstelling

De ontwikkelingen die in de voorgaande hoofdstukken staan beschreven werpen ook de vraag op of de indeling van het WSCS-OCE in de deelgebieden A (opsporing) en B (civieltechnische ondersteuning) nog wel voldoende aansluit bij de huidige praktijk in het OCE werkveld.

Ook daarvoor is, net als in het vorige hoofdstuk, eerst een korte terugblik op zijn plaats. De aanleiding om in het WSCS-OCE onderscheid te maken in deelgebied A en B is historisch gegroeid. Bij het opstellen van de toenmalige BRL-OCE is vastgesteld dat enerzijds opsporing en anderzijds de civieltechnische ondersteuning wezenlijk andere processen zijn. Deze deelgebieden vragen deels andere deskundigheid en ander equipment. Om te voorkomen dat een bedrijf alleen maar kan worden gecertificeerd als hij zich in beide expertises bekwaamt, is destijds gekozen voor de indeling in deelgebieden. Feitelijk maakt de indeling in deelgebieden het werkveld toegankelijker voor (gespecialiseerde) nieuwkomers. De huidige indeling in deelgebieden is betrekkelijk eenvoudig geregeld, namelijk door bepaalde normparagrafen uit het WSCS-OCE voor de respectievelijke deelgebieden niet van toepassing te verklaren.

Deelgebied B heeft alleen betrekking op de civieltechnische ondersteuning bij de opsporing en is daarbij ondersteunend (complementair) aan deelgebied A. Deelgebied A omvat, naast het opsporen, ook de procesfasen vooronderzoek en (na het van kracht worden van de wijzigingsversie) de PRA.

Daaruit volgt de vraag of het niet logisch en beter is om deelgebied A te splitsen. Meer concreet is aan de orde of er aanleiding is om een apart deelgebied te maken voor vooronderzoek en / of PRA. Voor de VEO staat daarbij vast dat, indien voor een verdere opsplitsing wordt gekozen, het nieuwe deelgebied vooronderzoek en / of PRA kan worden gecombineerd met de andere deelgebieden. Dat is ook nu de situatie. Een bedrijf kan er voor kiezen zich voor één of beide (lees voor de toekomst mogelijk: meerdere) deelgebieden certificeren. Dus geen uitsluiting van deelgebieden ten opzichte van elkaar.

4.2. Enkele overwegingen rondom verdere opsplitsing in deelgebieden

Er spelen diverse overwegingen rondom het verder opsplitsen van een certificatieschema in deelgebieden. Zo moet er voor worden gewaakt dat het normdocument er niet overzichtelijker op wordt en er in de praktijk verwarring ontstaat over wie waarvoor in een concrete situatie gecertificeerd is. Aan de opsplitsing in deelgebieden kunnen de volgende randvoorwaarden worden verbonden.

- Allereerst moet het gaan om een duidelijk afgebakend (en definieerbaar) deel in het totale opsporingsproces, waarvan ook vaststaat dat dit door verschillende partijen kan worden uitgevoerd (procesfasen moeten 'deelbaar' zijn).

- Vervolgens is van belang dat er een duidelijk verschil te maken is in de toepasselijke eisen (normparagrafen) per deelgebied. In dit geval is dat het onderscheid tussen eisen gesteld aan opsporing enerzijds en anderzijds aan vooronderzoek en / of PRA. Voor civieltechnische ondersteuning staat reeds vast dat aan deze voorwaarde wordt voldaan.
- Verder moet er wezenlijk kunnen worden gedifferentieerd in de per deelgebied te stellen eisen. Deze differentiatie komt met name terug in de proceseisen en de daarvoor vereiste personele deskundigheid en middelen. Als differentiatie in eisen niet (voldoende) mogelijk is, dan is de vraag of er aanleiding is om verder te splitsen in deelgebieden.

Voorgaande staat overigens los van de keuze die een gecertificeerde onderneming zelf maakt. Het is uiteindelijk immers aan de gecertificeerde onderneming zelf om te bepalen of hij in de markt zich op één of op alle werkzaamheden wil richten (in casus vooronderzoek, PRA, opsporing en / of civieltechnische ondersteuning).

- Voordeel van een verdere opsplitsing in deelgebieden is dat daarmee logischer wordt aangesloten bij de verschillende (hoofd)procesfasen en dat een onderneming zelf kan kiezen of hij zich op alle onderdelen of slechts op één of enkele deelgebieden wil bekwamen. Dat voorkomt dat een bedrijf die zelf geen vooronderzoek doet of wil doen, zich hierop in het kader van de certificatie wel moet bekwamen (of vice versa).
- Daaruit volgt ook dat bij een verdere splitsing in deelgebieden de eisen specifiekere kunnen worden gemaakt. Zo kunnen er minimale eisen worden gesteld aan de frequentie waarin werkzaamheden worden uitgevoerd (minimale omvang) en de indringendheid van de beoordeling kan zo nodig steviger worden aangezet. Dat draagt bij aan de kwaliteitsborging en voorkomt dat bedrijven het 'omwille van hun certificaat' er een beetje bij doen.
- Door de keuzemogelijkheid van het bedrijf om zich voor één of meerdere deelgebieden te certificeren wordt ook voorkomen dat een bedrijf, die zich gespecialiseerd heeft in één deelgebied, van het gehele proces worden uitgesloten.
- Er zijn zeker in de bouwpraktijk veel certificatieregelingen voor uiteenlopende soorten van werkzaamheden. Het onderbrengen van (sub)specialismen in een bepaald hoofdproces in deelgebieden of aparte certificatieschema's is eerder regel dan uitzondering. De wijze waarop dat technisch is geregeld verschilt (zoals in deelgebieden, aparte certificatieschema's of protocollen).

4.3. Conclusie

Alles overziende stelt de VEO zich op het standpunt dat er aanleiding is om de indeling van deelgebieden in het WSCS-OCE als volgt aan te passen:

- A Vooronderzoek & PRA;
- B Opsporing;
- C Civieltechnische ondersteuning.

Nu in het WSCS-OCE de procesfasen vooronderzoek (paragraaf 6.5), PRA (paragraaf 6.6) en opsporing (6.7) reeds duidelijk onderscheiden zijn, is deze opsplitsing naar het oordeel van de VEO betrekkelijk eenvoudig te regelen.

Uitgangspunt is dat de bedrijfsorganisatorische eisen voor alle deelgebieden gelijk zijn. Onder andere de frequentie van certificatietoezicht zal moeten worden aangepast.

Voor het nieuwe deelgebied A (vooronderzoek & PRA) zullen wel de deskundigheidseisen moeten worden aangevuld. In 2013 zijn daarvoor door de VEO reeds voorstellen gedaan aan het Centraal College van Deskundigen OCE¹². Desgevraagd worden deze voorstellen nog eens goed tegen het licht gehouden, zowel qua doelstelling als inhoud. De verwachting is dat daarover eind 2014 zal kunnen worden gerapporteerd.

---

¹² Notitie van de VEO Werkgroep deskundigheidseisen vooronderzoek en PRA met kenmerk 3VEO-CER.06635.N, herziene versie 8 januari 2014.

5. VERVOLGACTIES

De VEO zal deze position paper aanbieden aan het Ministerie van SZW met het verzoek om de certificatieplicht in het Arbobesluit te verbreden met vooronderzoek en PRA.

Aan het Centraal College van Deskundigen OCE zal worden voorgesteld om in een volgende wijzigingsronde een apart deelgebied in te stellen voor vooronderzoek en PRA.

Deze position paper is op www.explosievenopsporing.nl geplaatst. Daarmee wordt invulling gegeven aan één van de acties uit het VEO Activiteitenprogramma, namelijk om meer duidelijkheid te verschaffen over de reikwijdte en werkingsfeer van het WSCS-OCE en de wettelijke certificatieplicht.